

Na ledu in snegu

Hitro spuščanje po strmih snežnih pobočjih sicer ni posebna športna panoga, vendar pa lahko tudi to uvrstimo med posebne. Smučati s hitrostjo 163 km na uro, toliko je trenutno svetovni rekord Italijana Luigija di Marca, pač niso večje solze. Tekmovalci na sliki sicer ni svetovni rekorder, pač pa zelo znani nemški smučar Ludwig Leitner. Za poveljanje hitrosti si je obesil na hrbet še poseben privesek aerodinamične oblike

Ali veste, koliko je vseh športov? Točen odgovor je skoraj nemogoč, zlasti če začnemo prištevati med športe vse tiste narodne igre po različnih državah in kontinentih, ki jih pozna samo na določenem manjšem področju in bi jih lahko imenovali ljudske športe tu ali drugje. Samo pri nas poznamo več kot 50 športnih panog, toda to je le droben delček celote. Velik del športov štejemo med letne, pa tudi zimskih ne manjka. Odveč bi bilo danes razpravljati o smučanju, se pravi tekah, skokih ali alpskih panogah, odveč o hokeju na ledu, umetnostnem drsanju, pa tudi hitrostnem drsanju in vožnji z bobom, saj so te panoge tudi pri nas dovolj poznane, čeprav v vseh ne tekmuje. Imamo pa še celo vrsto razmeroma dovolj razširjenih in tudi zanimivih športov na snegu in ledu, in velja posvetiti nekaj besed. Nimamo priložnosti, da bi se spuščali v dolge opise, razlage pravil in podobno, pač pa se moramo omejiti na površna slika vrste športnih udejstvanj, ki so v veliki meri namenjena razvedrilu in zabavi, pa tudi tekmovalstvu in kot taka privlačujejo tudi veliko število gledalcev.

KEGLJI, KI NISO KEGLJI

Marsikdo, ki tudi pri nas bere o kegljanju na ledu, si ob tem ne ve kaj prida predstavljati. Mnogo podobnosti med običajnim kegljanjem in onim na ledu pač ne bi mogli najti. Edina je morda v tem, da tu in tam nekaj mečemo. Pri kegljanju so to krogle, pri kegljanju na ledu pa posebne priprave, ki jih raje ne opisujemo, pač pa vabimo bralca, da pogleda našo sliko. Ne glede na to, da imajo kegljači na ledu tudi evropska prvenstva, o kakem širokem razmahu tega športa širšemu svetu ne bi mogli govoriti. Tako kegljanje kot ga poznamo pri nas, gojijo v glavnem le še v Avstriji, Nemčiji in Italiji. Zato pa imajo v Švici, Veliki Britaniji in Kanadi soroden šport, imenovan curling, pri čemer so rekviziti nekoliko drugačni, prav tako tudi način tekmovalstva. Pri kegljanju na ledu lahko ločimo dve panogi: metanje na daljavo in pa bližanje, ki je povezano tudi z bližanjem, če uporabljamo izraze, ki jih poznamo na primer iz balinanja.

Pri kegljanju na ledu je pogosto treba vzeti v roke tudi merilo, kajti odloča razdalja od temne kocke — cilja, ki jo vidimo v ospredju. »Kegljji« se precej razlikujejo od svojih soimenjakov običajnega kegljanja

SANKANJE - zabava ali šport?

Veliko krivico bi napravili sankanju, če bi ga prištel samo med zabave, ne pa tudi med športe. Zadnja leta se je tudi pri nas tekmovalno sankanje krepko razvilo in število ljubiteljev tega športa iz dneva v dan narašča. Prav je, da posvetimo sankanju nekaj besed in predvsem potegnemo primerjavo z bobom in tudi s skeletonom. To moramo že zaradi tega, ker mnogi, ki teh športnih panog ne poznajo, vse tri precej mešajo in po isti poti smo zajadrali celo mi v naši zadnji številki, ko smo lep posnetek vožnje s skeletonom proglasili za sankanje. Smo že pri bistvu mega in drugega. Sankanje ima kot svoj tekmovalni rekvizit sani, ki so precej sorodne tistim, ki jih srečujemo po naših zasneženih travnikih, skratka, podobne so otroškim sanem, le da so daljše, imajo jeklene drsne ploščke, so pa brez posebnih naprav za zaviranje in tudi pri usmerjanju so na razpolago samo pravilno premeščanje teže tekmovalca, pa še noge in nazadnje vrvice in pas. Kalkih volanov, zavor in podobnih

tehničnih pripomočkov, kot pri bobu, sankarji ne poznajo. Tekmujejo sede, v skrajnem primeru leže na hrbtu, toda taka vožnja je mogoča le malokje. Hitrosti dosežene s tekmovalnimi sanmi so ogromne. V večini primerov so rekordi prog za sani višji od onih za bob, čeprav je vožnja z bobom na videz enostavnejša zaradi obilice tehničnih pripomočkov. Največja hitrost za sani blizu 135 km na uro.

Kar takoj še nekaj besed o skeletonu. Medtem ko tekmujejo v bobu dvojice in četvorice, na sankah posamezniki ali dvojice, je skeleton tekmovalna panoga za posameznike, pri čemer leži tekmovalci na trebuhu. Sani oziroma bob, kakor pač hočete, so pri skeletonu zelo kratke, dosežene hitrosti velike, na primer na najbolj znani progi v St. Moritzu krepko presegajo 100 km na uro, tekmovalci pa so opremljeni z velikimi čeladami, z rokavicami, opremljenimi z jeklenimi našivi, usmerjajo svojo vožnjo, na čevljih pa imajo prilepane jeklene »zavore«.

Jadramo, dirkamo, kegljamo IN ŠE MARSIKAJ

JADRNE, MOTORJI IN SODI

Revijo manj znanih športov na snegu in ledu bi lahko nadaljevali z vrsto panog, vendar naj omenimo samo nekatere, ki so ali vsaj kolikor toliko razširjene, ali pa posebej zanimive.

Jadranje na ledu je zelo star šport. Že na nekem bakrorezu iz leta 1605 vidimo jadralno za jadrnanje po ledu. Ljubitelji tega športa, ki ima najboljše pogoje na zamrznjenih jezerih Poljske, Baltika, Švedske in delno tudi Nemčije, pravijo, da mu ni para. »Vozila« za ta šport je podobno jadralni za jadrnanje na vodi, seveda s tem, da je spodnji del prilagojen drsenju po ledu.

Naše Blejsko jezero, pa še marsikatera cesta so ugodni prostori za motoskjöring. Sorodno vrsto zabave ali športa kot je že omenjeni skiskjöring, samo da je eno konjsko silo pri enem nadomestilo večje število konjskih sil motorja ali avtomobila pri drugem.

Poznamo pa tudi še mnogo bolj ekstravagančne zimske športe. Eden med njimi je kot zelo aktivna panoga v Ameriki dovolj razširjen. To je preskakovanje sodov, pri čemer se tekmovalci poslužujejo drsalk. Dosegajo velike daljave, pa tudi prav neverjetne padce, zaradi česar je najbrž ta »šport« tako privlačen za gledalce.

V St. Moritzu in Arosi z nastopom snega in ledu ne prenehajo s sereno konjskih dirk. Hipodrom zamenjajo zamrznjena jezera in zopet jockeyji poganjajo svoje štirinožne prijatelje, zopet se zbirajo tisoči gledalcev, ki uživajo ob lepem športu in se tresejo za svoj denar, ki so ga naložili v stavi

»BELE« konjske dirke

Švica je prispevala v skupino zimskih športov med ostalim tudi konjske dirke na snegu in ledu. Omeniti moramo pač še obliki vode, kajti tekmujejo na ledenih površinah, ki pa so seveda pokrite tudi s snežno plastjo. Zimske konjske dirke so v Švici, zlasti v Arosi izredno priljubljene in tako tekmovalcev, kakor tudi gledalcev ne

manjka. Zanimivo, da se ta šport drugje še ni pričel razvijati.

Ko smo že pri konjih, ne smemo pozabiti na sem in tja tudi pri nas znani skikjöring, to je vlečenje smučarja ali smučarjev s konjem. Ponekod to ni samo prijetna zabava, ampak prirežajo v tej športni vrsti tudi tekmovalnja.

»Nogometni hokej«

Skovali smo nekoliko čudno ime za šport, ki je predvsem sorodnik običajnega hokeja na ledu. Gre za bandy, to je za šport, ki ga igrajo predvsem v Sovjetski zvezi in Skandinaviji. Domovina bandyja je prav tako kot mnogih drugih športov Anglija. Potem pa je prišel v Kanado, Skandinavijo in še nekatere druge države. Za razvojem pa je prišlo že tudi nazadovanje. Ne glede na to, da imajo tudi v tem športu mednarodna srečanja, je danes omejen na že prej omenjenih nekaj držav. Leta 1952 so ga kot ekshibicijo pokazali na olimpijskih igrah v Oslu. Zakaj mešamo hokej in nogomet? Hokej je predvsem zaradi tega, ker ga igrajo na drsalkah, nogometu pa je podobno igrišče, ki meri v povprečku 100 x 60 m, nadalje šteje igralcev — 11, kakor tudi trajanje igre 90 minut. Namesto ploščice preganjajo igralci po ledeni ploskvi majhno žogico.

Nekaj muh na en mah. Na eni sliki vidimo pravzaprav vse značilnosti sankanja. V ospredju večje slike imamo tekmovalne sani, podobnost z običajnimi sanmi je zelo velika, zraven so tekmovalci, na katerih lahko opazimo razmeroma enostavne tekmovalne drese, pri katerih lahko posebej omenimo samo čelade, v ozadju se nam predstavlja tekmovalna proga, manjša slika v desnem spodnjem kotu pa nam lepo kaže način vožnje s sanmi

